

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана
Боберського

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.О. декана ФПЗО ЛДУФК
ім.. І.Боберського
Доцент _____ Худоба В.В.,
«___»_____ 2024 р.

ПРОГРАМА
комплексного іспиту з теорії, методики і практики
викладання хореографічних дисциплін
для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(заочна форма навчання)

студентів факультету післядипломної та заочної освіти
спеціальності 024 «Хореографія»

Кваліфікація: викладач хореографічних дисциплін

Розроблено:

зав. каф. хореографії та мистецтвознавства
проф., канд. пед. наук В.Ю. Сосіна,
доц., канд. наук з фіз. вих. і спорту
Т.П.Осадців, доц.канд. наук з фіз.
вих. і спорту Н.В. Пугач,
ст. викладач А.Б. Бойко.

Львів - 2024

Пояснювальна записка

Екзамен має комплексний характер, включає питання з різних розділів хореографії, які дозволяють уявити цілісність та системність теоретичних знань випускників, а також низку практичних завдань з фахових дисциплін, які дають можливість виявити ступінь сформованості творчих вмій та навичок випускників.

У своїх доповідях на екзамені студенти повинні показати ґрунтовні усвідомлені знання у відповідності до наступних вимог:

1. Перевірити якість засвоєння курсів з фахових дисциплін, виявити рівень практичної мистецької підготовки.

2. Виявити здібності творчого, педагогічного та наукового мислення, сучасного підходу до реалізації культурно-освітнього напрямку підготовки молоді у руслі особистісно-орієнтованого підходу до реформування освіти в Україні.

3. Перевірити рівень особистої творчої майстерності студентів з хореографічних дисциплін та їх володіння як педагогічними технологіями в цілому, так і методикою навчання предметів.

4 Студенти повинні знати:

- витоки народного хореографічного мистецтва;
- систему формування і розвитку класичного танцю;
- історико-етнографічні регіони України та особливості лексики цих регіонів;
- вимоги до підбору музичного супроводу занять з хореографічних дисциплін;
- характеристику комплексу народного одягу відповідно національним особливостям танців;
- складові частини уроків з хореографічних дисциплін та послідовність вправ екзерсису;
- процес становлення світового хореографічного мистецтва та шляхи розвитку української національної хореографії;
- основні вимоги та виразні засоби танцю.

вміти:

- орієнтуватися в сучасних напрямках хореографічного мистецтва;
- виконувати та складати комбінації екзерсису біля станка, посеред зали та allegro класичного, народно-сценічного, українського народного танців;
- логічно побудувати комбінації та етюди;
- співвідносити метро-ритмічні особливості руху та музики;
- достовірно і виразно виконувати рухи відповідно лексичним особливостям і національному характеру танцю.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА ІСПИТУ

складається з завдань:

I. "Показ вправ" - разом з усією групою показ вправ класичного, народно-сценічного, українського-народного, сучасного танців біля станка та посеред зали.

II. Складання та показ комбінацій та етюдів з класичного, народно-сценічного, українського-народного, сучасного танців на основі лексики цих танців.

III. Виконання танцю – випускник повинен виконати танець у різноманітних стилях за вибором (народному, класичному, бальному, сучасному), який він підготував самостійно.

1. Показ вправ

II. Складання та показ комбінацій та етюдів з класичного, народно-сценічного, українського-народного, сучасного танців на основі лексики цих танців.

Класичний танець

Студенти повинні знати: методику вивчення вправ класичного танцю в розвитку. Повинні знати і вміти показати позиції рук, позиції ніг. Plie. Releve на півпальцях. Група battements. Вправи rond de jambe. Port de bras. Малі пози. Великі пози. Танцювальні кроки. Групи стрибків: з двох ніг на дві ноги, з двох ніг на одну, з однієї на дві, на одній нозі, з однієї на другу. Заноски (batteries). Повороти на підлозі. Пози в поворотах. Танцювальні кроки в повороті. Піруети (les pirouettes): малі, напівпіруети, великі, великі напівпіруети. Стрибки з поворотами, тури повітряні. Повинні знати структуру уроку класичного танцю. Особливості побудови екзерсису біля станка та на середині зали. Задачі уроку класичного танцю. Термінологія класичного танцю. Послідовність виконання екзерсису. Частина уроку та їх тривалість. Розвиток музичності. Музичний супровід уроку. Підготовча робота педагога класичного танцю до уроку. Вивчення програми, визначення змісту занять, план-конспект уроку. Методика складання комбінацій екзерсису, allegro. Педагогічний досвід видатних викладачів класичного танцю.

Український народно-сценічний танець

Студенти повинні вміти складати комбінації та етюди посеред зали на основі лексики регіонів України, комбінації екзерсису на основі рухів українського народного танцю, показувати основні положення рук, ніг, розташування танцюристів і положення рук у парних танцях і у масових танцях у різних історико-етнографічних регіонах України: Центральна Україна, Полісся, Буковина, Закарпаття, Поділля, Прикарпаття (бойки, лемки), Гуцульщина, Слобожанщина, Степова Україна, Волинь. Українську хореографічну лексику в її історично-еволюційному, образно-тематичному, структурно-функціональному розвитку.

Лексичні елементи, комбінації і угруповання, які використовуються в українських народних та народно-сценічних танцях на жартівливу тематику і молодіжних танцях. Лексичні угруповання, що імітують трудові процеси в українському народному та народно-сценічному танцях.

Народно-сценічний танець

Студенти повинні знати хореографічну лексику, характерну для різних народів в її історично-еволюційному розвитку, джерела виникнення хореографічного мистецтва, опанувати різні стилі вивчення танців, знати лексичні особливості, манеру виконання національних рухів, достовірність характеру танцю та виразність при створенні художнього образу.

Повинні знати і вміти показати основні положення рук, ніг, розташування танцюристів у масових і парних польських, угорських, молдавських, іспанських, італійських та ін. танцях. Групи вправ народно-сценічного танцю: вправи на присідання, вправи на розвиток рухливості ступні, колообертальні та обертальні вправи, вправи на м'яке розкривання ноги, вправи на розвиток кроку та інерції руху, дріботіння, дрібні вистукування, технічні вправи, оберти, стрибки з елементами акробатики, вправи на перегинання корпусу. Особливості побудови екзерсису народно-сценічного танцю. Методику підготовки та проведення уроку з народно-сценічного танцю, структуру занять, характеристику стилю та манери виконання рухів лексичних угруповань, основні положення рук, голови, постави в молдавському, польському, угорському, італійському, іспанському та ін. танцях.

Знання вправ екзерсису з народно сценічного танцю:

- позиції ніг (п'ять прямих, п'ять вільних, п'ять паралельних, дві зворотні);
- позиції та положення рук;
- присідання (напівприсідання та повне) та їх різновиди;
 - вправи на розвиток рухливості ступні (*battements tendus* №1,2,3,4,5,6; маленькі та наскрізні кидки);
 - вправи з напруженою (вільною) ступнею (середній *battement* , *flic-flac*, *double flic*, віяло);
 - вправи на вистукування (дрібне вистукування всією ступнею за VI позицією, іспанське вистукування з фіксацією корпусу, іспанське вистукування (п'ятково-носкове) - *сапатеада*);
 - обертальні та кругообертальні вправи (*pas tortille*, *rond de jambe par terre*, *rond de pied*, різновиди *battements fondus*, вісімка, підготовка до вірьовочки з розворотом коліна на 90° з акцентованим ударом п'ятки опорної ноги, штопор);
 - м'яке відкривання ноги (*battement developpe legato*, *staccato* на 90°, зі стрибком на опорній нозі);

- великі кидки (великі кидки з підбивкою *tombe saute*, з підбивкою опорної ноги на *sabriole*, через I позицію у поєднанні з ножицями на стрибку, з кільцевим рухом робочої ноги спереду назад на 90° *rond de jambe*, з поворотом корпусу *fouette* з опусканням на коліно робочої ноги обличчям до станка з розтяжкою, з переступанням та підскоками);
- технічні вправи (голубець із стрибком, зіскоки на п'ятки, *sabriole*, *revoltade*, *les pirouettes en dehors et en dedans*, обертання у високих позах *attitude*, *tire-bouchon* в циганських та іспанських танцях, підготовка до закладки та закладка, підготовка до присядки, жабка, різновиди присядок, різновиди закладок, розніжки, стрибки);
- перегинання корпусу (*port de bra*) з обертанням на 90°, з перегинанням корпусу в різні боки та згинання ніг у коліні, з розтяжкою, хвилеподібний рух.

Створити і виконати комбінації на основі лексики, молдавського, польського, угорського, іспанського, італійського та ін.. народних танців.

Бальний танець

Студенти повинні оволодіти знаннями, уміннями та навичками, які необхідні для самостійної педагогічної діяльності: основними засобами бального танцю та їх термінологічними назвами, базовими елементами та основними фігурами всіх 10 бальних танців, методикою проведення уроку бального танцю у ЗОШ. Засвоїти теоретичний та практичний матеріал курсу бального танцю. Знати особливості організації навчального процесу з бального танцю у дитячих дошкільних закладах й загальноосвітній школі, оцінювати знання та навички учнів, засоби бального танцю, основи музичної грамоти, значення та особливості музичного забезпечення занять та проведення різних видів підвідних вправ з музичним супроводом, терміни бального танцю, а також техніку виконання та методику навчання основних елементів і фігур, особливості використання танцювальних елементів бального танцю в інших видах спорту, зміст та організацію бального танцю в танцювальному гуртку, забезпечення місць та безпеки проведення занять з бального танцю.

Мистецтво балетмейстера

Студенти повинні знати: сфери творчої діяльності балетмейстера. Філософське розуміння танцю. Еволюцію балетмейстерської творчості. Творчі концепції балетмейстерів минулого та значення їх діяльності у розвитку хореографічного мистецтва. П'ять взаємопов'язаних етапів в процесі роботи балетмейстера над створенням хореографічного твору. Ідею, тему, сюжет та їх втілення в хореографічному творі. Основні закони драматургії хореографічного твору. Архітектоніку хореографічного твору. Програма - як основа створення майбутньої хореографічної постановки. Робота над складанням музично-композиційного плану. Музика в хореографічному творі. Змістовний зв'язок танцю з метро ритмічною структурою та формою музичного твору.

- * обґрунтування вибору;
- * розробка літературної основи - лібрето;
- * визначення ідеї твору, його тематичний аналіз та драматургію;

- * архітектоніка (експозиція; зав'язка; розвиток дії; кульмінація; розв'язка);
- *конфлікт;
- *наскрізна дія;
- *жанр (героїчний, ліричний, жартівливий, романтичний);
- *сценарно-композиційний план (кількість тактів на кожен епізод твору);
- *музична основа твору;
- *опис костюмів виконавців;
- *запис танцю чи композиції;
- *література.

III. Виконання танцю

Студенти представляють науково-творчу роботу (показ хореографічного твору, сценарно-композиційну розробку) за вибором чи запропонованою темою, на основі сюжету літературного твору, або казки, легенди, міфу.

Основою творчої роботи повинна стати драматургія, побудована на духовному чи матеріальному пошуку випускника.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ІСПИТУ

Теорія та методика викладання класичного танцю

1. Навчання та виконання позицій рук, ніг, постановки корпусу, голови у класичному танці;
2. Методика навчання і виконання рухів класичного танцю, типові помилки та прийоми їх подолання: *demi plié, grand plié, battement fondu* на 45, *battement soutenu* на 90.
3. Методика навчання і виконання рухів класичного танцю, типові помилки та прийоми їх подолання: *battement tendu, battement tendu jete, battement frappe, petit battement, grand battement jete*.
4. Методика навчання і виконання рухів класичного танцю, типові помилки та прийоми їх подолання: *rond de jambe par terre, temps releve* на 45, *rond de jambe en l'air, grand battement jete*.
5. Ознаки класичного танцю, *апломб, epaulement, enfas, croise, efface, endehors, en dedans*;
6. Методика навчання і виконання поз, арабесків : у класичному танці, типові помилки та прийоми їх подолання.
7. Структура уроку класичного танцю і зв'язок окремих його частин між собою;
8. Література з методики класичного танцю. Особливості кожного з підручників;
9. Створення Королівської Академії танцю (1661 р.) та її спадщина. Термінологія класичного танцю;

Теорія та методика викладання українського народного танцю

1. Жанри українського народного танцю.
2. Що таке хоровод. Тематичний поділ хороводів на групи.
3. Дати характеристику побутових танців.
4. Характеристика та види танців першого локального району України.
5. Характеристика та види танців другого локального району України.

6. Термінологія українського народного танцю та її виникнення.
7. Основні рухи гуцульських танців.
8. Основні рухи танців Центральної України.
9. Павло Вірський – реформатор українсько-сценічної хореографії.
10. Відомі майстри українського народно-сценічного танцю.

Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю

1. Джерела та шляхи розвитку народного танцю.
2. Класифікація народних танців світу.
3. Послідовність вправ біля станка на уроці народно-сценічного танцю.
4. Методика викладання вправ біля станка в народно-сценічному танці.
5. Особливості та типи іспанських сценічних танців.
6. Дати характеристику першій групі вправ біля станка.
7. Дати характеристику другій групі вправ біля станка.
8. Особливості виконання каблучних вправ.
9. Дати характеристику угорського танцю «Чардаш».
10. Дати характеристику польського танцю «Мазурка».

Теорія та методика викладання бального танцю

1. Техніка виконання та методика навчання танцю –повільний вальс.
2. Техніка виконання та методика навчання танцю — танго.
3. Техніка виконання та методика навчання танцю –віденський вальс.
4. Техніка виконання та методика навчання танцю –фокстрот.
5. Техніка виконання та методика навчання танцю –квікстеп.
6. Техніка виконання та методика навчання танцю –самба.
7. Техніка виконання та методика навчання танцю –ча-ча-ча.
8. Техніка виконання та методика навчання танцю –румба.
9. Техніка виконання та методика навчання танцю –пасадобль.
10. Техніка виконання та методика навчання танцю –джайв.

Теорія та методика викладання сучасного танцю

1. Дайте визначення поняттю «Сучасний танець».
2. Назвіть основні види сучасного танцю.
3. Які основні принципи танцю modern.
4. Основні принципи танцю контемпорарі.
5. Танець джаз. Витоки та головні принципи.
6. Історія розвитку афро-джазу.
7. Історія танцю бродвей.
8. Основні принципи та методика виконання рухів modern- jazz танцю.
9. Засновники танцю modern.
10. Засновники технік танцю модерн.
11. Техніка виконання та методика навчання різновидам танцю модерн.
12. Техніка виконання та методика навчання танцю контемпорарі.
13. Теорія Р. Лабана.
14. Імпровізаційна техніка у сучасних танцювальних напрямках.
15. Технічні принципи у танці модерн («спіраль», «свінг» та ін.).
16. Функціональні завдання основних розділів уроку танцю модерн

17. Основні принципи виконання вправ для розвитку рухливості хребта у техніці джазового танцю.

Теорія і методика викладання історико-побутового танцю

1. Західноєвропейська танцювальна культура Середньовіччя.
2. Західноєвропейська танцювальна культура епохи Відродження.
3. Західноєвропейська танцювальна культура XVII століття.
4. Західноєвропейська танцювальна культура XVIII століття.
5. Західноєвропейська танцювальна культура XIX століття.

Хореографія в спорті

1. Класифікація стрибків, характеристика стадій виконання.
2. Техніка виконання і методика навчання стрибків в спорті.
3. Основні завдання хореографічної підготовки на різних етапах спортивної підготовки.
4. Значення виразності в спорті. Компоненти виразності. Засоби виховання виразності спортсменів.
5. Завдання і значення хореографічної підготовки у різних періодах річного циклу підготовки спортсменів. Роль тренера-хореографа на кожному етапі.
6. Етапи складання довільних вправ, їх характеристика. Особливості вибору музики для довільних вправ спортсменів.

Історія мистецтва (музики, театру, костюму, хореографії)

1. Історія розвитку музичного мистецтва XIX століття
2. Жанри камерно- інструментальної музики.
3. Хореографічне мистецтво епохи Ренесансу.
4. Діяльність та значення в історії хореографії Королівської академії танцю за часів Людовика XIV у Франції.
5. Синкретичний обрядовий фольклор і походження української хореографії.
6. Охарактеризувати розвиток театру у Античному світі (Стародавня Греція та Рим).

Мистецтво балетмейстера:

1. Основні види танцю. Дати характеристику.
2. Хореографічні малюнки. Їх види. Закон сценічної рівноваги.
3. Драматургія танцювального твору.
4. Дайте визначення поняття «пантоміма». Характеристика зображальних та виражальних поз.
5. Балетмейстер та види його діяльності.
6. Дайте характеристику сюжетним та безсюжетним танцям.
7. Методичні прийоми в роботі з дитячим хореографічним колективом.
8. Композиційний план хореографічної постановки.
9. Що таке «хореографічна мініатюра»? Її види.

Теорія і методика розвитку фізичних якостей в хореографії

1. Загальна характеристика фізичних якостей у хореографії.
2. Види силових якостей та їх прояв у хореографії.
3. Загальна характеристика гнучкості, її види, методика розвитку.
4. Види витривалості та засоби розвитку витривалості в хореографії.
5. Особливості виховання координаційних здібностей та відчуття рівноваги в хореографії.

Тренаж і партерний тренаж

1. Мета і завдання партерного тренажу, рекомендації для його застосування
2. Методика проведення занять з тренажу і партерного тренажу (послідовність виконання вправ, дозування навантаження та ін.)
3. Розвиток фізичних якостей в процесі виконання вправ тренажу і партерного тренажу.

Основи імпровізації

1. Класифікація хореографічної імпровізації. Види та коротка характеристика видів імпровізації.
2. Визначення поняття танцювальної імпровізації, методика проведення занять.

ЛІТЕРАТУРА:

Література з дисципліни «ТіМВ класичного танцю»:

1. Васірук С. О. Класичний танець: навч.-метод. посібник, ІваноФранківськ, 2019 р.
2. Марушка М.М., Стецьків П.Т. Теорія і методика класичного танцю. Частина І.-навч.-метод.посіб. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017.-112с.
3. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах,2-е вид. Київ: Муз. Україна 1990
4. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю : підручник для студентів ВНЗ / Лариса Юріївна Цветкова;– 3-е вид.– К. : Альтерпрес, 2007.– 324 с.

Література з дисципліни «ТіМВ українського народно-сценічного танцю»

1. Антипова І. Танці Поділля. – К.: Мистецтво, 1971.
2. Балог К. Мої роси і зорі .Закарпатське видавництво, 1989.
3. Балог К. Танці Закарпаття. – К. : Мистецтво, 1986.
4. Бондаренко Л. Святковий хоровод. – К.: МузичнаУкраїна, 1981
5. Боримська Г. В. Самоцвіти українського танцю. – К.: Мистецтво, 1974.
6. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К.: Мистецтво, 1996.
7. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К. :Мистецтво, 1971.
8. Василенко К. Ю. Сюжетні танці. – К.: Мистецтво, 1966.
9. Василенко К. Ю. Танці Київщини, К.: Мистецтво, 1982.
- 10.Василенко К. Ю. Український народний танець. – К.: Мистецтво, 1981.

- 11.Верховинець Теорія українського народного танцю. – К.: Музична Україна, 1980.
- 12.Вірський П. П. У вихорі танцю. – К.: Мистецтво, 1977.
- 13.Герасимчук Р. Гуцульські танці. – Л., 1979.
- 14.Григорьев П. Елементи рухів українського народного танцю. – К.: Обр. мистецтво, 1961.
- 15.Гуменюк А. Українські народні танці. – К.: Наукова думка, 1969.
- 16.Гурєєв Ю. Танцює “Подільчанин”. – К. : Музична Україна , 1981.
- 17.Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю. – К. : Мистецтво, 1976.
- 18.Збірник танців : Танцює “Волинянка”. – К. : Мистецтво, 1972.
- 19.Зубатов С. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. – К.: ІПКПК, 1995.
- 20.Кречко М. Ми з Верховини. – К. : Мистецтво, 1964.
- 21.Пасютинська В.М. Своєобразие Прикарпатской народно-сценической хореографии – бойки, лемки, гуцулы. - К.: Институт культуры, 1978.
- 22.Сидоренко П. У вихорі танцю. – К.: Мистецтво, 1977
- 23.Уварова Н. Танці Полтавщини. – К.: Мистецтво, 1969.
- 24.Чопорчук Я. “Голубка” Танці Прикарпаття у запису П. Сидоренко) – К. : Мистецтво, 1972.

Література з дисципліни «ТіМВ народно-сценічного танцю»:

1. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 1975.
2. Камін В. Народно-сценічний танець у дитячому хореографічному колективі. - К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.
3. Тараканова А., Климчук Л. Хореографія у школі. - К.:1995.
4. Шевченко В.Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навчально-методичний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2006. 184 с.

Література з дисципліни «Теорія та методика викладання сучасного танцю»

1. Дункан А. Танець майбутнього. // Моє життя. - Київ, 1994.
2. Dance magazine (Нью-Йорк). Спеціальний випуск пам'яті Марти Грехем. /Балет. - 1992. - № 3. - С. 46.
3. Оберцаухер-Шюллер Г. Пластика тіла і духовне життя людини // Балет. - 1994. - № 5. - С. 36.
4. Ончурова Н. Згадуючи Айседору. // Балет. - 1993. - № 1-2. - С. 44.
5. Сучасний танець. Основи теорії і практики : навч. посіб. / О. О. Бігус, О. О. Маншилін, Д. О. Кондратюк, Л. В. Мова, А. В. Журавльова, І. І. Герц, Н. П. Донченко, Н. П. Батєєва. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 264 с.
6. Хольченкова Н. М. Сучасний танець як засіб здоров'язбереження: основні характеристики та особливості розвитку / Н. М. Хольченкова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2018. - Вип. 152(2). - С. 176-180. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2018_152\(2\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2018_152(2)_41).
7. Хольченкова Н. Сучасний танець: основні напрями та характерні особливості розвитку. Сучасні проблеми здоров'я та здорового способу життя у педагогічній освіті. URL:

<https://visnyk.chnpu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/10/Kholchenkova-N.pdf> (дата звернення: травень 2021)

8. Погребняк М. Танець «модерн» та неокласичний танець в українському балеті ХХІ ст. : шляхи асиміляції та форми презентації. Актуальні питання гуманітарних наук. 2020. Вип. 30. Том 1. С. 195-204.

9. Погребняк М.М. Танець модерн ХХ ст.: витоки, стильова типологія, панорама історичної ходи, еволюція: монографія. Полтава, 2015. 312 с.

Література з дисципліни «Теорія та методика викладання бального танцю»

1. Бальний танець та методика його викладання [Текст] : навч.-метод. матеріали до курсу / уклад. Б. М. Колногузенко ; Харківська держ. академія культури. – Х. : ХДАК, 2006. – 66 с.
2. Історія бального танцю. – режим доступу <https://dance.knukim.edu.ua/istoriya-balnogo-tancyu-2/>
3. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. Посіб. Для студентів. – Херсон, 2015.-220с.
4. Дени Г. Все танцы / [сокращенный пер. с фр. Г. Богдановой, В. Ивченко] / Ги Дени, Люк Дассвиль. - К.: Музична Україна, 1987. - 336с.
5. Спортивні танці [Електронний Ресурс] – Режим доступу : <http://ballrooms.su/publ/3-1-0-187>
6. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. Посіб. Для студентів. – Херсон, 2018. – 220 с.
7. Гараніна О. Я. Дослідження стану постави дітей шкільного віку, які займаються спортивними бальними танцями / О. Я. Гараніна, Л. В. Мороз, О. О. Єжова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Х., 2004. – № 3. – С. 155–160.
8. Голованова Н. Використання ІТ в навчально-тренувальному процесі, на прикладі спортивного танцю / Н. Голованова, І. Кобюк // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. моногр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Х., 2007. – № 8. – С. 26–29.
9. Лисенко А. О. Спортивні танці (європейська програма) / А. О. Лисенко, О. В. Горбенко // навч. посіб. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 344 с. : іл.
10. Лисенко А. О. Спортивні танці (латиноамериканська програма) / А. О. Лисенко, О. В. Горбенко // навч. посіб. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2021. – 442 с. : іл.
11. Осадців Т. П. Спортивні танці : навчальний посібник / Т. П. Осадців. – Л. : ЗУКЦ, 2001. – 340 с.
12. Тараканова А.П. Система хореографічного виховання у школах і позашкільних закладах: навч.-метод. посібник / А.П. Тараканова // Інститут змісту і методів навчання. – К.: ІЗМН, 1996. – 282 с.

Література з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»

1. Пуйова В.В. Пуйов В.М. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. Рівне : РДК,

1994. 46 с

2. Шевченко В.Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навчально-методичний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2006. 184 с.
3. Голдрич О.С. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю.- Вид.друге, доповнене,-Львів: СПОЛОМ, 2006,-172с.
4. Шевченко В.Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навчально-методичний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2006. 184 с.
5. Пархоменко О.М. Формування балетмейстерських умінь майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2016. 20 с.
6. Лігус О.М. Музика в хореографії : навч.посіб. /О.М. Лігус. – К. : Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2021. – 144 с.
7. Таранцева О. (2022). Модель реалізації організаційно-методичних умов викладання дуетно-сценічного танцю. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 47, том 4, 43-48. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-7>
8. Колесниченко Ю. В. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. Киев: Освіта України, 2012. 660 с.
9. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера» / Харк. держ. акад. культури. – Х.: ХДАК, 2018. – 218 с.
10. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник / Оксана Лань. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 180 с.

Література з дисципліни «Теорія і методика викладання історико-побутового танцю»

1. Захарчук Н. В. Історико-побутовий танець. [Текст] : метод. рек. для студ. спеціальності “Хореографія” / Н. В. Захарчук. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 48 с.
2. Молчанова Т. О. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю / Т. О. Молчанова. – Львів : СПОЛОМ, 2013. – 288 с.
3. Павленко О. Культурологія: Посіб. для підготов. до іспитів. – 3-є вид., стереотип. / О. П. Павленко. – К. : Вид. Паливода А. В., 2008. – 176 с.
4. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Частина 2. / К. Стамеров. – Київ. : Мистецтво, 1978. – 172 с.
5. Поява історико-побутових танців. – Режим доступу: <https://locnt.com.ua/home/kultsuchsnist/663-istbut.html>
6. Васірук С. О. Історико-побутовий танець: Навч.-метод. посіб. для студ. мистец. спец. вищ. навч. закл. / С. О. Васірук; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. – 183 с.
7. Дені П., Дасвіль Л. Всі танці/ [скорочений пер. з фр. Г. Богданової, В. Івченко] – К.: Музична Україна. – 2015. – 336 с.
- 8.. Пасютинська В. М. Чарівний світ танцю / В. М. Пасютинська. – К.: «Просвіта», 2010.
9. Сердюк Т. І. Теорія та методика історико-побутового танцю: метод. рек. для студ. спеціальності “Хореографія” / Т. І. Сердюк – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2014

Література з дисципліни «Історія мистецтва (музики, театру, костюму, хореографії)»

1. Волицька І. В. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат кінця ХІХ – початку ХХ ст. – Київ, 1992.
2. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років. Київ: Музична Україна. 2003. – 443 с.
3. Повалій Т. Л. Історія хореографічного мистецтва. Суми. 2014. – 120 с.
4. Туркевич В. Д. Хореографічне мистецтво України у персоналіях. Довідник. Біографічний інститут НАН України. К., 1999. – 224 с.
5. On the Teaching of Classical Dance / Roger Tully. Publisher : Gremese– 2013. – 136 p.

Література з дисципліни «Хореографія в спорті»

1. Сосина В.Ю. Хореографія в гимнастике. - учеб. пособие для студентов вузов / В.Ю. Сосина. – К. : Олимп. л-ра, 2009. – 136 с.
2. Сосіна В.Ю. Хореографія в спорті : навч. Посіб. / В.Ю. Сосіна. – К.: НУФВіСУ, вид –во «Олімпійська література», 2021. – 280 с.
34. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посіб. Для вищих навчальних закладів культури і мистецтва I-IV рівнів акредитації / Є.В. Зайцев, Ю.В. Колесниченко / Видання друге доопрацьоване і доповнене / - Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 417 с.
5. Бащенко К. Бальні танці – це мистецтво, бальні танці – це спорт? / Катерина Бащенко // Хореографічна культура – мистецькі виміри : збірник статей / упорядн. О.А. Плахотнюк. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – Вип. 6. – С. 161-167.
6. Боляк А. А. Черліденг. Правила змагань / А. А. Боляк, Ю. Ю. Крикун, Е. И. Аукштікальніс. – К., 2005. – 82 с.

Література з дисципліни «Теорія і методика розвитку фізичних якостей в хореографії»

1. Вавилін, А. (2020). Партерна гімнастика як інструмент формування здоров'язберігаючої компетентності юного танцюриста. Режим доступу: https://arabesknbdn.at.ua/index/parterna_gimnastika/0-15.
2. Іваненко В.П., Безкопильний О.П. Теорія і методика фізичного виховання: Навчальний посібник. 4.1. – Черкаси: АНТЕЇ, 2005. – 263 с.
3. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво / Б. М. Колногузенко. – Х. : ХДАК, 2008. – 224 с.
4. Круцевич Т. Ю. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді /Т. Ю. Круцевич, М. І. Воробйов, Г. В. Безверхня. –К. : Олімпійська література, 2011. 224 с.
5. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей. Львів: Штабар",1997. – 208 с.
6. Сосіна, В. (2019). Базові засоби гімнастики та акробатики та їх значення у підготовці танцюристів. Кінезіологія танцю та техніко-естетичних видів спорту, 81 – 89.

7. Сосіна В.Ю. Гімнастика. Вправи для загального розвитку: навч. посіб. / В.Ю. Сосіна. – Київ: Олимп. л-ра, 2017. – 552 с.

8. Ткаченко І. Розвиток фізичних якостей майбутніх фахівців хореографії засобами партерного тренажу //Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2021, № 6 (110). – С. 363-372.

9. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 272 с.

10. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 248 с

Література з дисципліни «Тренаж і партерний тренаж»

1. Василенко М. М. Професійна підготовка майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти: теорія та методика: монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 524 с.
2. Воловик Н.І. Сучасні програми оздоровчого фітнесу: навчальний посібник Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 48 с
3. Партерна гімнастика як засіб розвитку танцювальних даних у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на заняттях хореографією. – режим доступу - https://serbovahanna.blogspot.com/p/blog-page_28.html
4. Ткаченко І. Розвиток фізичних якостей майбутніх фахівців хореографії засобами партерного тренажу //Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2021, № 6 (110). – С. 363-372.
5. Тренаж: методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 024 «Хореографія» / розроб. Л.Р. Петренко, Д.В. Карпенко. Київ: НАКККіМ, 2019. 24 с.
6. Шалапа С. В. Теорія і методика викладання спортивного танцю : підручник. Ч. 2 [укр., англ. м.]. Київ : НАКККіМ, 2017. 300 с.
7. Шалапа С. В. Методика виконання альтернативних стилів сучасного танцю : підручник. Київ : НАКККіМ, 2022. 384 с.
8. Шалапа С. В. Теорія і методика викладання спортивного танцю : підручник : у 2-х ч. Вид. 2-ге. Київ : НАКККіМ, 2017. Ч. 1. 404 с.
9. Якушева, В. (2018). Партерна гімнастика. Вправи на виворітність. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/urok-z-horeografii-dla-ucniv-4-a-klasu-tema-parternagimnastika-vpravi-na-vivorotnist-98180.html>.

Література з дисципліни «Основи імпровізації»

1. Андрощук Л.М. Танцювальна імпровізація як засіб розвитку творчої особистості майбутнього вчителя хореографії // Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти : здобутки, проблеми та перспективи : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м Умань, 8 жовтня 2013 р.). – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013.- С. 5-9.
2. Грек В. Імпровізація в хореографії: поліаспектність проявів. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 2. С. 463–466.

3. Мартиненко О.В. Контактна імпрровізація з предметами як засіб розвитку творчої активності молодших школярів // Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення : матеріали ІІІ Всеукр. наук-практ. конф. (Луганськ, 5-6 грудня 2013 р.). – Луганськ : Видво ЛДАКМ, 2013. – С. 40-45.
4. Перова Г. О. Майбенко О.О. Імпрровізація в хореографії: історико-хронологічні та соціальні ракурси // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв № 2'2022. С. 142-147.
5. Хоцяновська Л. Генезис танцювальної імпрровізації у ХХ ст. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2012. № 5. С. 173–177.
6. Хоцяновська Л. Ф. Імпрровізація як засіб розвитку творчих здібностей студентів на уроках «Мистецтва балетмейстера». Культура України. Серія : Мистецтвознавство. 2018. Вип. 59. С. 204– 212.
7. Хоцяновська Л. Ф., Рехвіашвілі А. Ю. Методика виконання імпрровізації та контактної імпрровізації: навчальний посібник. Київ : КНУКіМ, 2017. 104

